

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Nævningsformand Pernille Christensen
Oplæg 14. april 2015 – Eksperthøring i Folketinget

Den 14. april 2015

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Natur- og Miljøklagenævnet i tal:

Primo 2015: 69 årsværk svarende til ca. 83 medarbejdere.

56 jurister, 16 AC-teknikere og 11 kontormedarbejdere

Grundbudget FL15 62,3 mio.kr., heraf 42,7 mio. kr. lønsum.

Træffer 2000 – 2500 afgørelser om året.

Sagsbehandlingstider: NMKN afgør mere end 50 % af sagerne inden for 6 mdr.

Gns. sagsbehandlingstid	2011	2012	2013	2014
	349	335	335	190

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Nævnet

Natur- og Miljøklagenævnet er mange nævn:

Nævnssammensætning afhænger af klagesagens art og karakter.

Det læge nævn: formanden og 7 medlemmer, der udpeges af Folketinget, og 2 medlemmer, der udpeges af Højesteret blandt rettens medlemmer.

Det sagkyndige nævn: Nedsættes ad hoc: formanden samt et antal beskikkede sagkyndige medlemmer.

Kombinationsnævn: Det læge nævn samt et antal sagkyndige medlemmer

Formandsafgørelser: Ca 90 % af afgørelserne træffes som formandsafgørelser – sager, der ikke er principielle eller store. Udmøntning af nævnsskabt praksis

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven og zonerne

- overblik

Hele landet er , jf. lovens § 34, inddelt i:

- Landzone
- Byzone
- Sommerhusområde

Kystnærhedszonen (landzone/sommerhusområde) indført ved "*Kystloven*" i 1994.

Formålet : en bedre beskyttelse af de åbne og uberørte kyster med dertil knyttede naturmæssige værdier og oplevelsesmuligheder for befolkningen.

Planloven – indførelse af den 3 km brede kystnærhedszone.

Naturbeskyttelsesloven – udvidelse af bredden af strandbeskyttelses- og klitfredningszonen fra 100 m til 300 m.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – landzone - bestemmelsen og formålet

Tilladelseskrav i planlovens § 35:

I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer.

Formål:

Beskyttelsen af det åbne land mod spredt og uplanlagt bebyggelse.

Planloven – landzone

- undtagelser

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planlovens §§ 36 og 37.

- byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom eller for udøvelse af fiskerierhvervet.
- Opførelse af garager, carporte mv. på højst 50 m², når disse opføres i tillknytning til enfamiliehuse eller sommerhuse.
- Til- og ombygning af helårshus, hvorved husets samlede bruttoareal ikke overstiger 250 m².
- Aftægt- og medhjælperboliger på landbrugsejendomme over 30 ha
- Udvidelse af mindre erhvervsvirksomheder, som er lovligt etableret i overflødiggjorte landbrugsbygninger
- Indretning af virksomhed og bolig i overflødiggjorte landbrugsbygninger

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – landzone

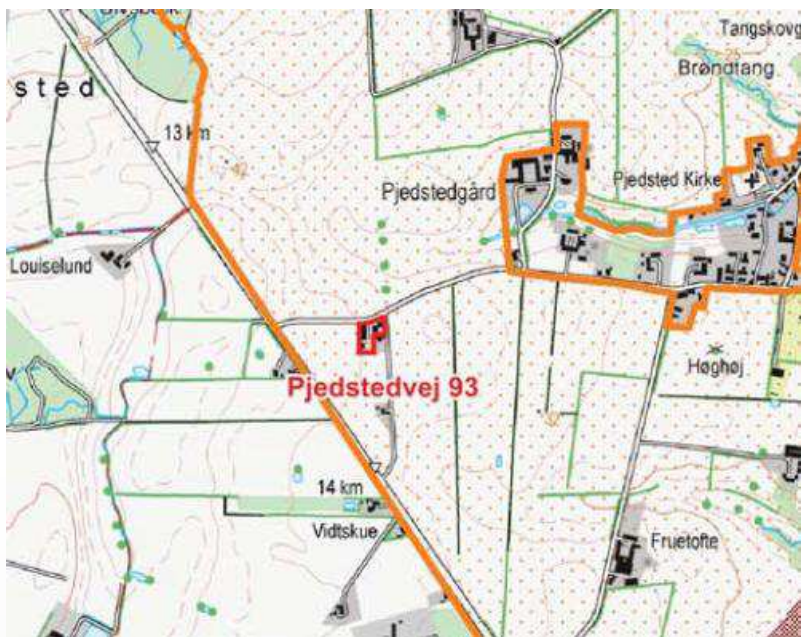
- prøvelsen i Natur- og Miljøklagenævnet

Kræves tilladelse efter §35 eller er der konkret tale om et tilfælde omfattet af §§ 36-37.

*Hvis tilladelse efter § 35 kræves prøves kommunens konkrete afgørelse-
Afvejningen – vægtning af en række modsatrettede hensyn. F.eks.:*

- beskytte det åbne land, herunder landskabelige hensyn
- forbeholde det åbne land til de primære erhverv
- klar afgræsning mellem land og by
- forebygge miljø- og nabokonflikter pga. støj, trafik, lugt, visuelle gener
- udnyttelse af allerede udlagte erhvervsområder

=> I mange tilfælde forholdsvis restriktiv praksis. F.eks. etablering af erhvervsvirksomheder i det åbne land.

- Erhverv i det åbne land
- "landsskabspark" - landskabsbeskyttelse
- Nabogener, miljøkonflikter
- Enstemmig afgørelse - afslag

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – Landzone

- Landdistriktsbestemmelsen

Planlovens § 35, stk. 1, 2. pkt. "landdistriktsbestemmelsen"

Udtryk for politisk ønske om at forbedre vilkårene/væksten i landdistrikterne

Lovbemærkningerne åbner mulighed for at give landzonetilladelse til:

1. Nye helårsboliger i umiddelbar tilknytning til landsbyer o.lign
2. Ændret anvendelse af *eksisterende overflødiggjorte bygninger* til helårsboliger og erhverv
3. Udvidelse af eksisterende (lovlig) erhvervsvirksomhed

P.t. 2 nævnsafgørelser, hvor landdistriktsbestemmelsen ikke fandt anvendelse "allerede fordi" nyetablering af erhverv i nye bygninger/oplagsplads på ejendommen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – kystnærhedszone - bestemmelserne

Kystloven – 1994.

Planloven – indførelse af den 3 km brede kystnærhedszone.

Kystnærhedszonen - omfatter landzone og sommerhusområderne i kystnærhedszonen, hvor der gælder særlige regler for planlægningen (§ 5a, stk. 3)

Byzone (der ligger ud til kysten) er ikke en del af kystnærhedszonen, men der gælder særlige regler for de kystnære dele af byzonerne, der ligger ud til kysterne, eller som indgår i et samspil med kystlandskabet (§ 5a, stk. 4).

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – kystnærhedszonen

- bestemmelserne

Planlægningszone - betyder bl.a. krav om:

§ 5b - Funktionel eller planlægningsmæssig begrundelse for kystnær placering ved inddragelse af arealer i byzone eller planlægning for større anlæg i landzone

§ 16, stk. 3 – Krav om oplysning om den visuelle påvirkning af omgivelserne for bebyggelse og anlæg i kystnærhedszonen , og ved bygningshøjder over 8,5 m en begrundelse for den større højde.

Formål: landets kystområder søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed.

Lovbem: nye anlæg ikke udelukket, men udgangspunktet er lokalisering i størst mulig afstand fra kystlinjen og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse. Kommunen skal godtgøre behovet for kystnær beliggenhed, herunder i fornødent omfang at belyse mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – kystnærhedszone

- prøvelsen i Natur- og Miljøklagenævnet.

Prøvelse af retlige spørgsmål

- Har kommunen i tilstrækkeligt omfang givet en planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære placering.
- Har kommunen i tilstrækkeligt omfang redegjort for, at der ikke er – mindre kystnære – alternativer.
- Har kommunen i tilstrækkeligt omfang oplyst om den visuelle påvirkning (ved bygningshøjder over 8,5 m).

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Planloven – Kystnærhedszonen

- retspraksis

Vestre Landsret dom af 23. oktober 2003: Naturklagenævnets afgørelse var ugyldig.

- Retten uenig med nævnet i, at der var en tilstrækkelig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for nyt boligområde ca. 500 m fra Horsens Fjord.

”mulighederne for placering af byudviklingsområder uden for kystnærhedszonen er helt uomtalt i plantillægget og ikke i øvrigt – trods sagsøgernes opfordring hertil – er søgt belyst under bevisførelsen”.

”det forhold, at størstedelen af Horsens by er beliggende i kystnærhedszonen, ikke i sig selv godtgør, at der ikke kan findes egnede byudviklingsarealer uden for denne zone. Heller ikke den omstændighed, at der er tale om en begrænset udbygning, der skal tilpasses landskabet, kan føre til, at kravene til den planlægningsmæssige begrundelse for kystnær lokalisering mindskes. Tværtimod taler områdets begrænsede størrelse snarere for, at det ville have været muligt at finde en egnet placering udenfor kystnærhedszonen.”

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Administration af strandbeskyttelseslinjen

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1:

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Forbuddet i stk. 1 gælder bl.a. ikke for (§ 15, stk. 4)

- landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning,
- genplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- mindre vedligeholdelsesarbejder på bygninger, når bygningshøjden ikke derved forøges eller kun forøges i ubetydeligt omfang,
- byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugs- eller skovbrugsejendom, som opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger. Der kræves dog tilladelse, for så vidt angår nærmere beliggenhed og ydre udformning.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Administration af strandbeskyttelseslinjen

Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1:

Der kan i særlige tilfælde gøres undtagelse fra bestemmelserne i § 8, stk. 1, § 11, stk. 3, og § 15, stk. 1

Lovbemærkningerne (1992 – naturbeskyttelsesloven):

For så vidt angår strandbeskyttelseslinjen har den praksis, der hidtil har været fulgt, været meget restriktiv. Det forudsættes, at den restriktive praksis opretholdes.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Nævnets praksis

- Strandbeskyttelseslinjen er en forbudsbestemmelse
- Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en særlig begrundelse herfor, og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.
- Altid en konkret vurdering, hvor bl.a. nødvendigheden af det ønskede, påvirkningen af kystlandskabet samt hensynet til præcedens indgår.

Administration af strandbeskyttelseslinjen –

Byggeri

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

- Almindeligvis dispensation til efter nedrivning af ældre lovligt opført bebyggelse at genopføre nyt. Det er en forudsætning, at det genopførte har ca. samme størrelse, placering, udformning og anvendelse som den tidligere bebyggelse.
- Almindeligvis dispensation til begrænsede tilbygninger (6-8 m²) til mindre sommerhuse (40 m²) mhp. modernisering af de sanitære forhold.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

Anlæg til støtte for friluftslivet

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Lovens forarbejder (kystloven 1994 - udvidelse af 100 – 300 m)

I overensstemmelse med hidtidig praksis vil det være muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Der vil således som hidtil kunne tilladelse opstilling af toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre, til opfyldelse af friluftsfunktionen, beskedne opholdsfaciliteter.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Anlæg til støtte for friluftslivet

NMK-500-00557, februar 2015, flertalsafgørelse

Naturstyrelsen meddelt dispensation til "landmarks" i forbindelse med et større projekt, der skal "iscenesætte den storslåede natur på Røsnæs", bl.a til :

"Spidsen" bestående af 3 opholdssteder på henholdsvis sydsiden, vestsiden og nordsiden af Røsnæs.

Nævnet (8-2) stadfæstede dispensation til en opholdsniche yderst på Røsnæs, men ændrede (6-4) dispensation til bænke/opholdsplatforme på nord- og sydsiden. I forhold til afslaget fandt flertallet, at de ansøgte anlæg ville blive unødvendigt dominerende i landskabet, særligt når der henses til, at de ikke tilfører området nogen særlig (ny) funktionalitet samt, at de ligger i relativt kort afstand fra hinanden og nær "opholdsniche", til hvilken der meddeltes dispensation.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Anlæg til støtte for friluftslivet

NMK-500-00493, september 2014, énstemmig

Nævnet stadfæstede dispensation til opførelse af 3 shelters, en bålplads og et informationsskilt indenfor strandbeskyttelseslinjen.

Ansøgningerne om opførelse af shelterne var en del af en større friluftsstrategi, som skal understøtte det maritime friluftsliv i det Sydfynske Øhav. Strategien indbefattede etablering af i alt 17 "blå støttepunkter" (14 shelterpladser og 3 opholdspladser)

Nævnet udtalte:

Det er Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at projektet ved Ristinge falder indenfor, hvad der er mindre anlæg til friluftslivet.

Natur- og Miljøklagenævnet finder endvidere, at der ikke er landskabelige eller naturmæssige forhold, som taler afgørende imod at meddele dispensation.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Alternative energiforsyningsanlæg

Solfanger – og solcelleanlæg

NMK-500-00077, oktober 2011, formandsafgørelse

Nævnet meddelte dispensation til opsætning af et solcelleanlæg (ca. 42 m²) i tagfladen.

Nævnet lagde vægt på, at udbredelsen af vedvarende energi er et anerkendelsesværdigt formål. Ansøgning om etablering af alternative energiforsyningsanlæg bør derfor efter omstændighederne behandles lempeligere end andre typer af anlæg indenfor strandbeskyttelseslinjen.

Nævnet lagde desuden vægt på, at det ansøgte solcelleanlæg skulle placeres i en sort tagflade – der vendte bort fra kysten – på en eksisterende bygning, som lå ca. 218 m fra kysten. Det ansøgte anlæg var udformet med sort baggrundsfolie og sorte rammer, og der herefter var tale om en beskeden bygningsmæssig ændring, som ikke påvirkede oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Alternative energiforsyningsanlæg

NMK-500-00104, september 2011, énstemmig

Nævnet meddelte afslag på dispensation. Nævnet udtalte:

Natur- og Miljøklagenævnet finder, at opstilling af alternative energiforsyningsanlæg som udgangspunkt bør behandles lempeligere end andre typer anlæg indenfor strandbeskyttelseslinjen, men at dette formål dog ikke ubetinget kan tilsidesætte de landskabelige interesser, der skal varetages indenfor strandbeskyttelseslinjen.

...

Der er tale om et ganske stort fritstående anlæg, som alene skal forsyne en enkelt ejendom. Ifølge det oplyste ligger anlægget kun delvist skjult i forhold til omgivelserne. At anlægget ifølge klager på grund af sin størrelse ikke kan placeres andetsteds på ejendommen, findes ikke at kunne tillægges nogen afgørende vægt, idet de landskabelige hensyn her efter nævnets vurdering må veje tungere end hensynet til energiforsyningen af en enkelt ejendom.

Administration af strandbeskyttelseslinjen

Alternative energiforsyningsanlæg

NMK-500-00104, september 2011, énstemmig

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Den 14. april 2015

Boligen. Solvarmeanlæg ses bag ejendommen. Umiddelbart til venstre for s

Administration af strandbeskyttelseslinjen

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Alternative energiforsyningsanlæg

NMK-500-00466, marts 2015, flertalsafgørelse 6-3

Nævnet meddelte afslag på opstilling af 4 store vindmøller (148 m) ved Kalvebod Syd, Københavns Kommune.

Flertallet fandt, at et stort teknisk anlæg bestående af 4 store vindmøller ville være meget dominerende og få en væsentlig, negativ påvirkning på opstillingsområdet og på hovedparten af de omgivende sammenhængende og åbne landskaber (Vestamager).

Der kunne heroverfor ikke lægges vægt på, at der findes tekniske anlæg så som miljøcentret samt motorvejen i opstillingsområdets nærhed.

Kommunens ønske om at bidrage til vindmølleenergien inden for kommunegrænsen, udgjorde i sig selv ikke et sådant særligt samfundsmæssigt hensyn, at der skal opstilles vindmøller netop på dette sted.

Administration af strandbeskyttelseslinjen Andet

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

NMK-500-00498, oktober 2014, énstemmig

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede dispensation til opførelse af et nyt badehotel til erstatning for et eksisterende indenfor strandbeskyttelseslinjen på ejendommen beliggende i Humble på Langeland.

Den ansøgte bebyggelse ville få et ændret udseende i forhold til den eksisterende bebyggelse. Grundarealet ville blive øget fra 643m² til 710m², etagearealet fra 905m² til 1.420m². Hertil kom en kælderetage på 400m², som er delvist frilagt ved en udgravet solgård. Byggeriet ville medføre en større facade mod vandet.

Nævnet udtalte:

Natur- og Miljøklagenævnet finder, ud fra en samlet vurdering af sagen, at Naturstyrelsens dispensation bør stadfæstes. Nævnet har særlig lagt vægt på, at den ansøgte bebyggelse erstatter en eksisterende bebyggelse, at der alene sker en mindre forøgelse af det bebyggede areal, ligesom hotellets påvirkning kun fra enkelte vinkler (betragtet direkte forfra) må antages at fremtræde mere markant i landskabet.

Den 14. april 2015